

«Як тільки я побачив поранення бійця, на кілька секунд впав у ступор. Боець мав ураження усіх чотирьох кінцівок, а такого в моїй практиці ще не було», – ділиться із hromadske парамедик з позивним Тиква.

Зараз він служить у Першому добровольчому мобільному шпиталі імені Пирогова. Його екіпаж місяць як на Авдіївському напрямку. Зустріч із Жориком відбулася саме там.

«Оговтавшись, почав діяти за алгоритмом: оцінив, чи добре накладені турнікети спочатку на нижніх кінцівках, тоді на правій руці. Побачив, що турнікети якісні й накладені правильно. Тоді я взявся зрізати одяг з лівої руки і побачив відкритий перелом плечового суглоба», — розповідає Тиква.

Зараз Жорик проходить реабілітацію, його життя і здоров'ю нічого не загрожує. Однак усе могло бути інакше.

«Якби бійцю відразу наклали неякісні турнікети, тут два варіанти. Або його дуже швидко везуть з позицій до медеваку, і у мене є більше шансів замість тих турнікетів накласти якісні. Або якщо везуть довго, скоріш за все, живим до медеваку він не доїхав би», — пояснює Тиква.

Читайте також: **Звернення волонтерського руху до воєнного керівництва: 8 проблем тактичної медицини в Силах оборони України**

Турнікети у стабілізаційному пункті під Бахмутом Богдан Кутепов / hromadske

«75% турнікетів – неякісні»

Тиква — інструктор з тактичної медицини в проєкті «Такмед Харків». Він працює з турнікетами понад вісім років, відколи став бойовим медиком. Каже, тоді й на навчаннях, і на передовій використовували здебільшого український турнікет «Січ». Парамедик каже, «Січ» що у 2016-му, що зараз — єдиний якісний український виробник турнікетів.

Під час «повномасштабки» потреба української армії в турнікетах, як і у всьому іншому, зросла в рази. Тож бойові медики почали використовувати турнікети різних виробників. Частина з них рекомендована Міжнародним комітетом тактичної медицини. Однак дедалі частіше в аптечках військових опиняються підробки або просто неякісні вироби.

Читайте також: **Бойовий медик Маша Назарова про нашу тактичну медицину, її героїв та способи їй допомогти**

Як ці турнікети досі потрапляють на фронт? За словами парамедика, з двох причин: у половині випадків такі «дало командування», в іншій половині — привезли волонтери.

«Усе це доволі небезпечно, бо неефективно. Неякісні, підроблені та саморобні турнікети взагалі не працюють — вони не зупиняють кровотечу. Це турнікети-вбивці», — наголошує парамедик.

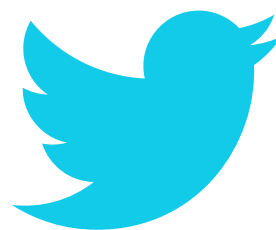
Він часто відвідує інші бригади і бачить, що лежить в аптечках бійців.

«У бригадах, де медик підрозділу розуміється на тактичній медицині, аптечки укомплектовані якісними турнікетами», — каже Тиква.

У його практиці такі трапляються лише у чверті випадків. Решта 75% — підробки. Останніх так багато, що в Харкові, де Тиква проводить заняття з такмеду, парамедики зібрали колекцію неякісних, підроблених і саморобних турнікетів і створили такий собі «Музей турнікетів-вбивць».

За словами фахівця, показниками, за якими якісний турнікет відрізняють від підробки є модель турнікета і відповідні маркування.

«Наприклад, турнікет САТ-7 належно маркований і має тільки йому властиве упакування. Це є свідченням того, що перед вами оригінальний турнікет САТ. Підроблені турнікети або не мають жодних маркувань, які вказували б на їхнє походження, або марковані інакше, ніж оригінальні. А є компанія Linages, яка продовжує, до речі, співпрацювати з РФ. Турнікети їхнього виробництва мають маркування їхньої компанії. Але ці турнікети є максимально неефективними та неякісними. Тобто, коли ти береш в руки турнікет, ти вже за упакуванням або

маркуванням розумієш, якісний він чи ні», — пояснює парамедик.

Читайте також: **Тактична медицина в Україні: стрибок від радянщини**

Музей турнікетів-вбивць у Харкові надано hromadske

«Ми кажемо "турнікет поганий", нам відповідають "доведіть"»

В Україні виробники можуть випробувати турнікет у «Центрі тестування турнікетів». Це незалежна лабораторія, яку заснували волонтери, щоб знаходити й рекомендувати якісні кровоспинні засоби на фронт.

Керівник організації Володимир Яременко раніше виготовляв турнікети, але не зміг масштабувати виробництво. «Центр тестування турнікетів» він заснував на початку повномасштабного вторгнення. Оскільки тоді в охоплену боями Україну «їхало все», потрібно було розібратися, які з турнікетів якісні, а які — ні.

Володимир пояснює: у світі зараз немає жодних методологій, які визначали б хороший турнікет чи поганий. Є тільки список **видів турнікетів**, рекомендованих Комітетом тактичної медицини США.

«Він доволі специфічний, має багато обмежень. У ньому можуть бути лише ті турнікети, які за потреби може закуповувати Міністерство оборони США, — розповідає фахівець. — Наприклад, турнікета українського виробника "Січ" у списку немає, хоч він давно працює в нас і добре себе зарекомендував».

За словами Володимира, на початку діяльності ЦТТ довелось провести сотні досліджень, відпрацювати авторську методологію, за якою ще з 2014 року почали проводити випробування зразків. Йдеться про низку досліджень роботи турнікета в критичних ситуаціях: його витримку (чи не зламається), рівномірність стягування під час закручування. Те, як він працюватиме на людях різної будови тіла і на «голу» шкіру. А також що з ним буде через, наприклад, дві години, і при температурі -40 і +40 градусів Цельсія. Турнікет визнають якісним тоді, коли він коректно працює за будь-яких умов.

З понад 160 зразків турнікетів, які доступні в Україні (враховуючи саморобні, підроблені, турнікети сумнівної якості), у ЦТТ **рекомендують** менш як десять видів. З-поміж українських виробників лише двох — це «Дніпро» і «Січ».

Читайте також: **У війська постачають дешеві китайські аптечки з відверто поганими турнікетами - це схоже на диверсію**

РЕКОМЕНДОВАНО до використання

Центром тестування турнікетів

- ♦ Combat Application Tourniquet (CAT) Gen 7
- ♦ Combat Application Tourniquet (CAT) Gen 6
- ♦ SOF-Tactical Tourniquet-Wide (SOFTT-W)*
- ♦ Tactical Mechanical Tourniquet (TMT)
- ♦ SAM XT Tourniquet
- ♦ Турнікет SICH
- ♦ Турнікет DNIPRO

15/07/22

*але не рекомендуємо використовувати
SOF-Tactical Tourniquet-Wide (SOFTT-W) GEN2

Центр Тестування Турнікетів

Яременко переконаний, що потреба українського війська в якісних турнікетах лише зростатиме.

«Річ у тім, що турнікет — річ одноразова. Його не можна накладати повторно. А в бою його використовують часто. Бійці не мають часу і не повинні обдумувати, яке в них поранення, треба турнікет чи ні — вони його ставлять, як тільки травмувалися. Виходить, на кожен наступний вихід бійцю потрібен новий якісний турнікет. Ціна турнікета — життя бійця. Тому нам потрібні тільки найякісніші турнікети. Ті, які працюють і справді рятують життя», — пояснює фахівець.

На його думку, проблему можна вирішити, якщо зробити незалежне тестування турнікетів обов'язковим для виробників.

«Зараз, якщо ми кажемо "турнікет поганий", нам відповідають "доведіть". І юридично ми нічого не можемо зробити», — каже Яременко.

Зараз, за словами фахівця, як такої обов'язкової сертифікації турнікетів в Україні немає.

«Іноді виробники подають у центри сертифікації власні критерії до своєї продукції. А вони перевіряють, чи відповідає турнікет тому, що гарантує виробник. Але не дієвість турнікета на практиці за будь-яких умов», — пояснює Володимир.

Як на проблему реагує Командування Медичних сил і Міноборони

Командувачка Медичних сил ЗСУ Тетяна Остащенко каже, що **для ЗСУ розроблять методологію випробування турнікетів** і критерії відповідності медико-технічним вимогам засобів індивідуального захисту. За її словами, турнікети належать до першого класу виробів медичного призначення і не мають стандарту в жодній країні світу.

«Комітет ТССС має затверджений перелік виробників турнікетів. Але це не є стандартом — це технічні умови цього комітету. І якщо просто перенести цих виробників у нашу країну, то можуть виникнути звинувачення в корупції, нібито свідомо не допускаються інші виробники на ринок», — пояснила пані генерал-майор.

Остащенко зауважила, що стандарти НАТО розраховані на експедиційні операції, а не широкомасштабні бойові дії.

«Тому країни НАТО навіть під час засідань керівників медичних служб дуже уважно дослухаються до досвіду, якого набули українські військовослужбовці, і переопрацьовують та оновлюють свої стандарти», — заявила вона.

У випадку виявлення неякісних турнікетів або іншого обладнання військовим слід звернутися з відповідним запитом до керівництва.

«Коли є запит на задоволення певної потреби, його надсилають в уповноважений орган управління. Той опрацьовує заявку і відправляє необхідне в підрозділ. Те саме з неефективними засобами. Якщо начмед бригади каже, що виявив недоліки [у роботі того чи того пристрою — ред.], то він пише рапорт і відбувається заміна», — пояснює радниця зі стратегічних комунікацій Командування Медичних сил ЗСУ Євгенія Слівко в коментарі hromadske.

Вона додає, що в армії є своя архітектура, чітко закріплена в керівних документах, *«навіть якщо нам, цивільним, це не подобається».*

На запитання про те, чи потрібні зміни в законодавстві, щоб неякісні турнікети більше не потрапляли на фронт, радниця КМС відповіла, що *«вдосконалювати є що».*

«Але Командування Медичних сил не уповноважене впроваджувати державну політику, як і займатися закупівлею. Елементарно не має на це права. Тому закиди на кшталт "Командування закупило" — це дезінформація», — пояснює Слівко.

Читайте також: **Командування Медичних Сил: наслідки корупції і скандали з забезпеченням**

Ми запитали в Управлінні зв'язків з громадськістю ЗСУ, хто займається

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

держзакупівлею медобладнання для військових. У відповідь нас спрямували до Командування Медичних сил та Міноборони.

Речник Міноборони Костянтин Жура в коментарі нам повідомив, що цим питанням займається КМС.

Однак за весь 2023 рік Командування Медичних сил не закупило жодної тактичної аптечки для ЗСУ, **заявила** членкиня комітету Верховної Ради з питань національної безпеки, депутатка від фракції «Голос» Соломія Бобровська. За її даними, всі аптечки «заходять» у КМС через Міжнародну технічну допомогу, «*відтак не перевіряються і віддаються на війська якими є*».

«Здається, окреме Командування створює більше проблем, ніж можливостей реагувати на ургентні виклики фронту і їх вирішувати. Навколо винні всі. Але не Командування Медичних сил», — підсумувала вона.

Водночас командувачка Медичних сил ЗСУ Тетяна Остащенко **заявила**, що інформація щодо відсутності закупівель аптек не відповідає дійсності. Вона пояснила, що відомості стосовно обсягів як закупівель, так і матеріально-технічної допомоги є інформацією для службового користування.

«Джерела надходження засобів індивідуального захисту різні, тому деколи виникає питання, як визначити якість того, що надходить. Тому ініційовано розробку єдиних підходів та стандартів оцінки якості», — зазначила Остащенко.

—
Леся Пиняк, опубліковано у виданні *hromadske*

В тему:

- **Первая медпомощь: что нужно знать каждому во время вооруженного конфликта**
- **Минобороны рапортует о решении проблем военной медицины, а волонтеры покупают аптечки, — СМИ**
- **Олена на псевдо "Одуван": Історія дівчини яка рятує українських воїнів**
- **"Бог дивиться на нас нашими ж очима. І дивується з того, що ми робимо"**
- **Гуру такмеду Марія Назарова про правильну медичну аптечку яка повинна бути у кожного солдата**

Share 0

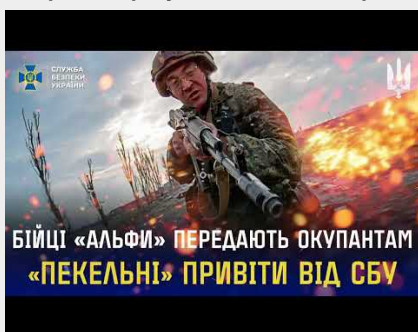
Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або переконструювання частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com